

ლავროსილი გეგნიერი

(დაბადებულია 70 და სამხედრო მოღვაწის 40 წლისთვის ბაშო)

მეტრულდა საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის პროფ. ნინო სოლომონის ასულ ციციშვილის დაბადების 70 და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის 40 წლისათვის.

ნ. ციციშვილის დიდი დამსახურება მიუძღვის ქიმიის მეცნიერების განვითარების საქმეში. იგი სპარტოლიანად ითვლება თსუ ორგანული ქიმიის კათედრის ფუძემდებლად და ცნობილი ჭრბთ-მული მეცნიერის პ. გ. მელიქიშვილის ღირსეულ მოწვევად.

ნინო ციციშვილი საშუალო განათლება ქალაქ თბილისში მიიღო, ხოლო შემდეგ სწავლის აგრძელებს დიდა სტრევიში იგი პეტროვადის ქალთა ობიექტის ტექნიკურ ინსტიტუტში მოიხსენიება. აქ იგი წარმატებით სწავლობს და ამავ დროს მასწავლებლად რჩევიდა და შუამდგომლობით ემუშავა სახელმწიფო უნივერსიტეტში ქიმიის სწავლების საქმეში. შვიდი წლის მანძილზე დიდალად შრომამ თანხი ნაყოფი გამოიღო. 1916 წელს იგი ამავე უნივერსიტეტში ქიმიის განხრით და დიდალად ინტენსივობით სწავლობდა. ნ. ციციშვილი პირველი ქართველი ქალი იყო, რომელიც ინტენსივ ქიმიის ობიექტში მუშაობდა, რაც საბაზისო აღიარება კიდევ იმდროინდელ ქართულ პრესაში.

1918 წლის 1 დეკემბრიდან ნ. ციციშვილი მუშაობდა იქვე საქართველო უნივერსიტეტში ასისტენტის თანამდებობაზე და აქ იგი გამოჩინდა ქართველი ქიმიკოსთან — უნივერსიტეტის პირველი რექტორი პროფ. პ. მელიქიშვილისთან ერთად დიდი ხნით უნაშთად ემსახურება ქართული გერანოლოგიის მეცნიერების აღმავლობის საქმეში.

1920 წლიდან ნ. ციციშვილი სახელმწიფო უნივერსიტეტის საექსპერიმენტო ფაკულტეტზე კითხულობდა ორგანული ქიმიის კურსს და ამავ დროს ემსახურებდა სიღოქტორი გამოცდების ჩასაბარებლად. 1926 წელს იგი პრამატებით აბარებს ამ გამოცდებს და ორგანული ქიმიის კათედრაზე მუშაობას აგრძელებს დოცენტის თანამდებობაზე.

1928 წელს ნ. ციციშვილი ინიშნება ორგანული ქიმიის კათედრის გამგედ და 27 წლის განმავლობაში დაუღალავად შრომობს ამ პოსტსავე თანამდებობაზე. იგი კითხულობდა ორგანული ქიმიის ძირითად კურსს იაბ ფაკულტეტზე. ხელმძღვანელობდა კათედრის ლაბორატორიებს მუშაობას. 1930 წელს კი დოც. ნ. ციციშვილი პროფესორად აირჩიეს.

1930—1940 წლებში პროფ. ნ. ციციშვილი მუშაობდა სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტში ორგანული ქიმიის კათედრის გამგედ და კითხულობდა ორგანული ქიმიის კურსს. 1936 წელს იგი მუშავებდა სტამბოლის ორგანული ინსტიტუტში ორგანული ქიმიის კათედრის ჩამოსაყალიბებლად და მისთვის ხელმძღვანელობდა სასწავლო კათედრაზე მუშაობის გარეშად დაყენებისათვის მას ახლად დაარსებულ ინსტიტუტში ხელმძღვანელობდა მადლობას უცხადებს წერილობით.

პროფ. ნ. ციციშვილი მრავალი წლის განმავლობაში მუშაობდა კიოვის სახელობის შრომის დაცვის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში კონსულტანტად სამეცნიერო დარგში, ხელმძღვანელობდა ასპირანტთა მუშაობას პედაგოგიურ და სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში, და-

მარტებს უწყვეტ მოძვე რეპროდუცირების უმაღლესი სასწავლებლებში მეცნიერ-მუშაკების კვალიფიკაციის ამაღლების საქმეში.

ნ. ციციშვილის დიდი ღვაწლი მიუძღვის ქიმიკოსთა კადრების აღზრდის საქმეში. მის მიერ კათედრის ხელმძღვანელობის პერიოდში მომზადებულია მრავალი კვალიფიკაციური კიმირის — პროფესორები, დოცენტები, ქიმიის მეცნიერებათა კანდიდატები და ასისტენტები. მეტი მათგანს დღეს სხვადასხვა სამეცნიერო ორგანიზაციებში პასუხისმგებ თანამდებობებში უჭირავს და ნაყოფიერ სამეცნიერო მუშაობას უწევს.

საქართველოს ყველა კუბუხეში მუშაობენ პროფ. ნ. ციციშვილის აღზრდილი ქიმიკოსები, ავრონოები, ექიმები, ფარმაცევტები, ინჟინრები, მასწავლებლები, რომლებიც დიდი სიყვარულითა და მადლიერების გრძობით იხსენიებენ მათს ღვაწლმოხილ აღმზრდელს.

შინაარსიანი და მრავალფეროვანი პროფ. ნ. ციციშვილის შემოქმედებითი გზა. მრავალი წლის მანძილზე იგი იკვლევს საქართველოს მეცნიერული ნედლეულის შემადგენლობას. ამ საქმეს მან ხელი მოჰკიდა ჯერ კიდევ უნივერსიტეტში მუშაობის დაწყებისთანავე პროფ. პ. მელიქიშვილთან ერთად. პროფ. ნ. ციციშვილის მოღვაწეობაში აღსანიშნავია სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობაში თანამშრომლების დაჯობად ჩამება. მათთან ერთად შემდგ პერიოდში მრავალი საინტერესო საკითხი აქვს შესწავლილი ნინო ციციშვილს.

პროფ. ნ. ციციშვილის მეცნიერული კვლევის ძირითადი მიმართულება საქართველოს მეცნიერული ნედლეულის ქიმიური შედგენილობის შესწავლა. ამ კომპლექსთან დაკავშირებით იგი იკვლევს ჩვენი სოფლის მეურნეობისათვის მეთად საჭირო და აქტუალურ საკითხებს. მის მიერ თანამშრომლებთან ერთად შესწავლილია საქართველოს ხილი, ჩაი, ციტრუსები, კარტოფილი, სიმინდი და მრავალი სხვა.

პროფ. ნ. ციციშვილს მრავალი მეხად საინტერესო მეცნიერული კვლევა აქვს ჩატარებული აღნიშნულ ობიექტებში ვიცეტამინების შესწავლასთან დაკავშირებით. საქართველოს ქ. პ. ცენტრალური კომიტეტის მისის პლენუმის დადგინებებისთან დაკავშირებით პროფ. ნ. ციციშვილი აწარმოებს კვლევა-ძიებას პოლიმერების მრეწველობისათვის ბუნებრივი ნედლეულის გამოზიანების მიზნით.

პროფ. ნ. ციციშვილს თანამშრომლებთან ერთად ამ მიმართულებით დიდი გამოკვლევები აქვს ჩატარებული მისი მეცნიერული კვლევის ობიექტებს კიდევ მრავალი სხვა საკითხი და პრობლემა შეეძლება, რომელთა სრული დასაწვდომი მოკლ საგანგებო სტატიაში შეუძლებელია.

აღსანიშნავია ნინო ციციშვილის მიერ გაწეული შრომა ქართულ ენაზე ქიმიის სახელმძღვანელოების მომზადებისა და ამ ენაზე ქიმიური მეცნიერული ტერმინოლოგიის დადგენის საქმეში.

პროფ. ნ. ციციშვილი ნაყოფიერ მეცნიერულსა და პედაგოგიურ მუშაობას საუბრით დღითი-ღამით ღიდ საზოგადოებრივ მუშაობასაც. იგი თითქმის 10 წლის მანძილზე იყო უნივერსიტეტის ადგილკაბის აქტიური წევრი, მისი პირველი თავმჯდომარე, უნივერსიტეტის მეცნიერ მუშაკთა ცენტრის საბჭოს ორგანიზატორი, უმაღლესი სკოლებისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირების საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრი, პოლიტკავშირის და მეცნიერული ცენტრის გამაგრებულები საზოგადოების პრეზიდიუმის წევრი, დ. ი. მენდელეევის სახელობის სრულიად საქართველო ქიმიური საზოგადოების საქართველოს განყოფილების დაარსების დღიდან — მისი წევრი და გამაგრების პირველი მდივანი, ხოლო 1947 წლიდან დღემდე პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოვალეობას ატარებს საზოგადოებაში აქტიური მუშაობისათვის სამეცნიერო-კვლევითი და დიპლომატიური დაჯილდოვება.

პროფ. ნ. ციციშვილი ნაყოფიერ მეცნიერულსა და პედაგოგიურ მუშაობას საუბრით დღითი-ღამით ღიდ საზოგადოებრივ მუშაობასაც. იგი თითქმის 10 წლის მანძილზე იყო უნივერსიტეტის ადგილკაბის აქტიური წევრი, მისი პირველი თავმჯდომარე, უნივერსიტეტის მეცნიერ მუშაკთა ცენტრის საბჭოს ორგანიზატორი, უმაღლესი სკოლებისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირების საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრი, პოლიტკავშირის და მეცნიერული ცენტრის გამაგრებულები საზოგადოების პრეზიდიუმის წევრი, დ. ი. მენდელეევის სახელობის სრულიად საქართველო ქიმიური საზოგადოების საქართველოს განყოფილების დაარსების დღიდან — მისი წევრი და გამაგრების პირველი მდივანი, ხოლო 1947 წლიდან დღემდე პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოვალეობას ატარებს საზოგადოებაში აქტიური მუშაობისათვის სამეცნიერო-კვლევითი და დიპლომატიური დაჯილდოვება.

პროფ. ნ. ციციშვილის დიდი ღვაწლი სამშობლოს წინაშე ღირსეულად დადგინდა. 1939 წელს ის აირჩიეს შრომელთა დეპუტატების თბილისის საქალაქო საბჭოს პირველი მოწვევის, შემდეგ მეორე, მესამე, მეოთხე და მხრეთე მოწვევის დეპუტატად. საქართველოს კომუნისტური პარტიის XVII და XIX ყრილობების დელეგატად. 1943 წელს პროფ. ნ. ციციშვილს ქიმიური მეცნიერების დარგში თვალსაჩინო მუშაობისათვის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით მიენიჭა საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებულ მოღვაწის წოდება. 1953 წელს შრომით დამსახურებისათვის და უმაღლესი მუშაობისათვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით იგი დაჯილდოვებულია ლენინის ორდენით. იგი დაჯილდოვებულია აგრეთვე მედლებით აკადემიის დაჯილდოვებით, აღი სამამულო ომში შრომითი მამაცობისათვის და სხვა.

პროფ. ნ. ციციშვილი არის საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის წევრი 1942 წლიდან. დაუღალავი მემკვიდრე დღესაც მალაონეს არ ზოგავს შრომითი მეცნიერების აყვავებისათვის.

დოც. თ. კიზარაშვილი

დოც. დ. კანნიძე

სამეცნიერო სესიები

ეკონომიურ ფაკულტეტზე

ამ ორი კვირის წინათ ეკონომიურ ფაკულტეტზე ჩატარდა ტრადიციული IV საფეხურული სამეცნიერო სესია, რომელიც მონაწილეობა მიიღო პოლიტკავშირის ეკონომის, სახალხო მეურნეობის დეპარტამენტის და კრედიტის, სახელმწიფო ბიუჯეტის კათედრების პროფესორ-მასწავლებლებმა.

სესიაზე მოხსენებები წავითხვის პროფ. ა. ფანცხვამ — «ფუნქციონის შრომის აზრების, ეტრთ. საერთაშორისო და სახელმწიფოს წარმომადგენლის მიერ მნიშვნელობა», პროფ. გ. გოციელმა — «Система советских финансов и ее составные элементы», პროფ. ნ. ტყეშელაშვილმა — «კაპიტალისტური მართვის პრობლემის გაწვევა მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ», პროფ. ვ. ნანტელაძემ — «სახელმწიფო კრედიტის ბურჟუაზიული თეორია კრედიტის», დოც. ლ. ასათიანმა — «Опыт использования «новых арифметических» и методов их дальнейшего усовершенствования»; ვ. ხახტაძემ — «სახელმწიფო მონოპოლისტური კაპიტალიზმი», დოც. შ. ბერაძემ — «არგენტინის სტატისტიკის ზოგიერთი საკითხი»; დოც. გ.

გურგენიძემ — «სამეცნიერო საქმიანობის აღრიცხვის საკითხები იაბ ბატონიშვილის შრომაში», დოც. ვ. გურგენიძემ — «საქართველოს სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციული და მხარეობის სასტატისტიკური უზარუნელობის საკითხები», დოც. თ. სავარციშვილმა — «შრომითი რესურსების გამოყენება საქართველოს სსრ სურსათო-კვლევის განყოფილებაში», დოც. ვ. ხახტაძემ — «კაპიტალისტური მართვის პრობლემის გაწვევა მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ», დოც. ვ. ნანტელაძემ — «სახელმწიფო კრედიტის ბურჟუაზიული თეორია კრედიტის», დოც. ლ. ასათიანმა — «Опыт использования «новых арифметических» и методов их дальнейшего усовершенствования»; ვ. ხახტაძემ — «სახელმწიფო მონოპოლისტური კაპიტალიზმი», დოც. შ. ბერაძემ — «არგენტინის სტატისტიკის ზოგიერთი საკითხი»; დოც. გ.

თ. შიპაჩიშვილი

იურიდიულ ფაკულტეტზე

იურიდიული ფაკულტეტის სამეცნიერო საბჭომ 12—14 მაისს ჩატარდა საფეხურული სამეცნიერო სესიის, სესიის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს პროფ. ივ. სურგულაძემ (გაეროინანტული ფედალური სახელმწიფოს ჩამოყალიბება საქართველოში), დოც. გ. იწკვირველმა (საქართველო ურთიერთობა და მისი მონაწილეობა), უფროსმა მასწავლებლმა ნ. კობრაძისმა და დ. შვილიშვილმა (დენამზღლის სტატისტიკის საკითხის ეხებან VI-ის სამართლის წიგნის მიხედვით), დოც. ვ. გრეშკოვმა (შრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების მეშვეობით სესიები), უფროსმა მასწავლებლმა ა. კარაძისმა (გაეროსის დეპარტამენტის რესპუბლიკის საზოგადოებრივი წყობილება), პროფ. ა. ჯანაშია (სამეცნიერო-პედაგოგიური და მალა მეცნიერულ ღონეზე ჩატარება).

არსისა და მისის შესახებ», პროფ. ი. წერეთელმა (აბაღის ცენტრის საკითხების სამეცნიერო სესიაზე), დოც. ვ. გურგენიძემ (საქართველო დამამზღლის ზოგიერთი საკითხი), დოც. ვ. ხახტაძემ (აბაღის ცენტრის ჩვენების მიხედვითა და აბაღის განხილვისათვის), დოც. ნ. კობრაძისმა (სახელმწიფო საფეხური ორგანიზაციის და საწარმოს უფლებრივი მფლობელობის თანამდებობა ეტაბზე), დოც. ვ. გურგენიძემ (საბჭოთა შრომის სახელმწიფო განვითარება 1956—58 წლებში), დოც. ნ. კობრაძისმა (კალაქის უნივერსიტეტის იურიდიული პირი) და დოც. ი. მარგველიშვილმა (იურიდიული პირის ცენტრ და სახეობები).

დ. ცინცაძე

თითქმის გუზინ იყო

თითქმის გუზინ იყო. თითქმის სულ ახლანდ, ყველაფერი ახსოვს ნინოს, ყველაფერი: მისაღები გამოცდის წარმატებით ჩატარება და მასთან დაკავშირებული ოღი მღელვარე წუთები, პირველი ლოქტია, შემდეგ მეორე და ასე თანდათანობით. სულ მალე კი ნინო სახელმწიფო უნივერსიტეტის III კურსის დამატარებისა და IV კურსზე გადასვლის მტუწყებულ ფურცელს გადაიმოხდა.

როგორ შეუმჩნეველად გარბოდა დღეები, როგორ მალე გაიდა მეუბოვარი სწავლისა და ბეჭითი შრომის, ახლის ძიებისა და ცოდნის შეძენის სანი წელი, კიდევ ცოტა დრო და მალე უკან დარჩება უნივერსიტეტის კედლები და ნინო ახალი ცხოვრების ფერხულნი გაემგება, — იმუშავებს თავის სპეციალობაზე. მას ზომ ესოდენ ღიდად უყვარს არჩეული

პროფესორი. მიღწეული წარმატებითი დაქმნაფილება არ შეიძლება და ყოველდღე ეს ციცი ნინომ, იცის, რომ ჯერ კიდევ წინაა ბეჭითი, ძალიან ბეჭითი ახალი რამ, რაც გადასაქრებლად ახალ-ახალი ეტერაგისა და შრომის მოიხიბვებს.

საბარძეა ქიმიის ფაკულტეტის III კ. სტატისტიკის განყოფილების ლაბორატორიაში მუშაობის დროს.

ტყეშელაშვილი და ვოლოცკინი

